

**Звіт про результати онлайн-опитування
здобувачів вищої освіти (PhD)
освітньо-наукової програми «Середня освіта (Музичне мистецтво)»
Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка**

Комплексне опитування проведене протягом 2022-2023 навчального року серед здобувачів вищої освіти (PhD) Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка під час реалізації освітньо-наукової програми «Середня освіта (Музичне мистецтво)». Основний фокус моніторингу: «Якість наукової складової освітньо-наукової програми», «Популяризація та принципи дотримання академічної доброчесності», «Індивідуальна траєкторія навчання» Анкетування анонімно, проведене дистанційно в Google-Forms.

Перша анкета комплексного опитування стосувалася якості наукової складової освітньо-наукової програми. На питання щодо рівня задоволеності процедурами вибору, погодження, уточнення, зміною назви дисертації в процесі підготовки в аспірантурі переважна більшість здобувачів варіативно зазначали: *«Цілком задоволений», «Дуже задоволений», «Повністю задоволений», «Задоволений(-на)»; розгорнуті відповіді: «Навчання в аспірантурі надає можливість здобувачам уточнення та змінювання назви дисертації», «Процедурою вибору назви своєї дисертації, погодженням та уточненням задоволена. Нарікань не маю. Все обговорювалось з науковим керівником на досить високому професійному рівні».*

Забезпечена можливість обговорення та оприлюднення отриманих наукових результатів через участь у конференціях та семінарах, що проводяться в університеті, оскільки аспіранти надали такі відповіді: *«Так», «Можливо», «Наявна», «Участь у наукових конференціях аспірантів завжди вітається викладацьким складом, висловлювання власної думки аспірантів, аналіз та обговорення наукових результатів дружньо та з розумінням сприймається в аспірантсько-викладацькій спільноті університету», «Кожна конференція та результат семінарів обговорюється з науковим керівником, адже наукові результати дисертації частково викладені в наукових статтях та семінарах як всеукраїнських так і міжнародних», «Мають хороший шанс», «Завжди була така можливість».*

На питання щодо можливості залучення до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на міжнародних конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо респонденти варіативно давали відповідь: *«Можливо», «Так», «Є така можливість»; більш конкретизовано: «Викладачі аспірантського корпусу стійко рекомендують аспірантам брати активну участь у міжнародних конференціях, акцентують увагу на активізації публікацій аспірантами у фахових виданнях», «Будь який аспірант за бажанням має можливість долучитись до участі на міжнародних конференціях, дослідницьких проєктах. Про таку можливість повідомляє науковий керівник», «Є така можливість, ще не скористалась нею», «Це хороший спосіб».*

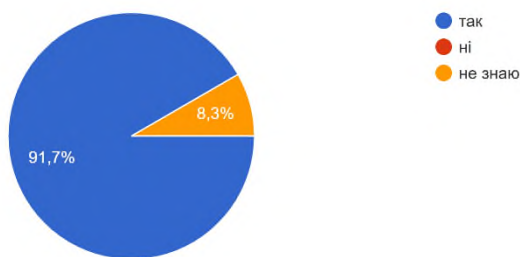
Серед варіантів підготовки до академічної діяльності поза академічним середовищем здобувачі вищої освіти означили наступні позиції: *«Поповнення інтелектуального багажу аспіранта шляхом читання наукових статей за дослідницькою темою, перегляду науково розвиваючих передач та фільмів,*

відвідування та прослуховування лекцій з цікавлячих аспіранта тем та напрямків», «Добре», «Дуже якісно», «Практична діяльність за результатами дослідження, що відбувається у формі концертів та втілення цих результатів у педагогічні процеси», «Відбувається самостійна робота, робота в бібліотеці над науковими працями, пошук додаткової інформації в міжнародних виданнях і т.ін.», «Читайте більше відповідних матеріалів, дізнавайтеся більше відповідних знань», «Продуктивно», «Наукові школи», «Наукові школи, консультації».

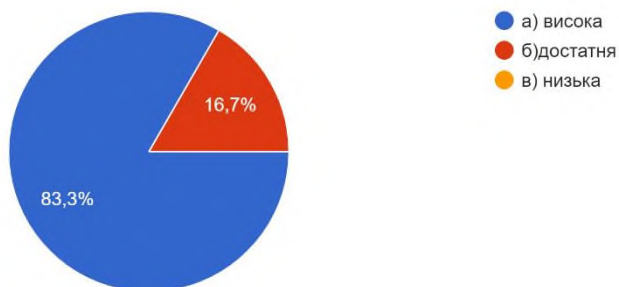
Щодо можливостей участі в науково-дослідних темах, які ведуться в університеті/на кафедрі, переважна більшість респондентів використала варіанти відповіді: «Можливо», «Є така можливість», «Наявна», «Так»; розгорнуті відповіді: «Аспіранти мають брати участь у публікації статей за темами, які розробляють кафедри», «Надається така можливість за власним бажанням», «Є така можливість. Декілька конференцій на рік, семінари, майстер-класи» і лише одна відповідь «Не знаю».

На питання про рівень задоволеності науковим керівництвом: повнота і частота наукових консультацій, обговорення стану дисертації, обговорення результатів дисертаційного дослідження, ставлення з боку наукового керівника до аспіранта тощо аспіранти відповіли: «Цілком задоволений», «Дуже задоволена (-ий)», «Так, задоволений», «Задоволений», «В університеті створені всі умови для того, щоб отримати ґрунтовні відповіді на питання по дисертаційній праці аспіранта у наукового керівника», «Як аспірант, я повністю задоволена рівнем наукового керівництва», «Повністю задоволена. Був змінений керівник після першого курсу, зараз відчуваю себе комфортніше».

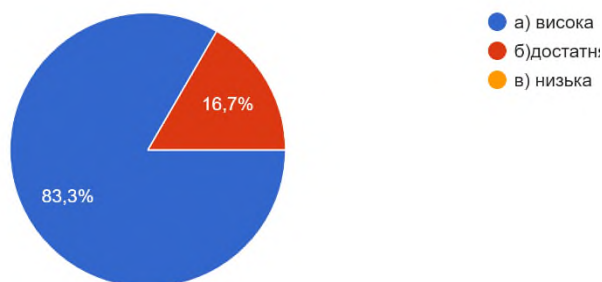
Відповідаючи на питання чи дисертаційне дослідження входить до сфери наукових інтересів наукового керівника, 91,7 % респондентів зазначили «Так», 8,3% - «Не знаю».

Якість організації проведення наукових досліджень в Університеті визначена в таких пропорціях: 83,3 % – висока, 16,7 % – достатня.

Задоволеність організацією та процедурою проведення семестрового звітування щодо виконання індивідуального плану аспіранта на кафедрі виражена в показниках: 83,3 % – висока, 16,7% – достатня.

Щодо труднощів при виконанні наукових досліджень, переважна більшість здобувачів вищої освіти відзначили їх відсутність; 1 респондент підкреслив роль наукового керівника в їх подоланні; 1 респондент зазначив: *«Дисертаційне дослідження само по собі ланцюг труднощів»*; 1 респондент має труднощі. На прохання конкретизувати маємо відповіді: *«Особистого напрямку: зосередження у конкретно визначений відрізок часу, пошуки влучного словникового визначення»*, *«Труднощі тільки у вірному викладі думок та знань щодо наукового дослідження»*.

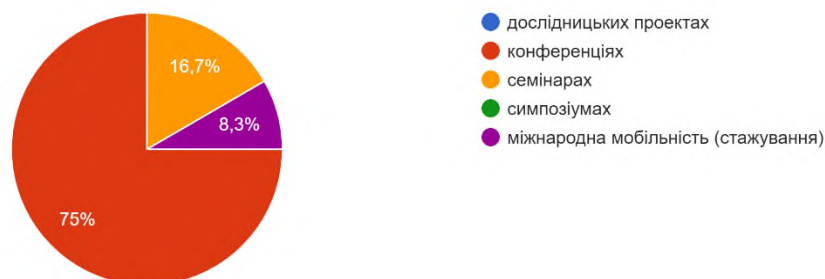
Щодо можливості апробації результатів досліджень аспіранти дали ствердну відповідь та зазначили: *«Існує академічна база; адміністративний, науковий і практичний досвід керівника»*, *«Згідно плану дисертації апробація результатів дослідження відбувається, без будь-якої перешкод»*, *«Дуже багато можливостей»*.

На питання «У яких заходах Ви приймали участь» аспіранти зазначили:

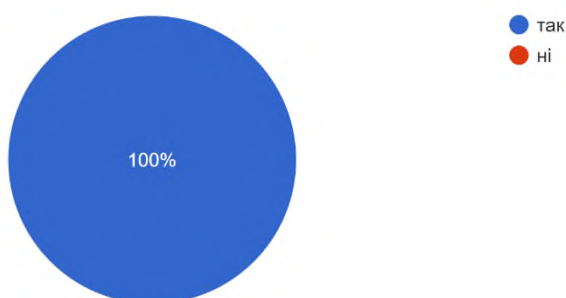
75 % – конференції,

16,7 % – семінари,

8,3% – міжнародна мобільність (стажування)

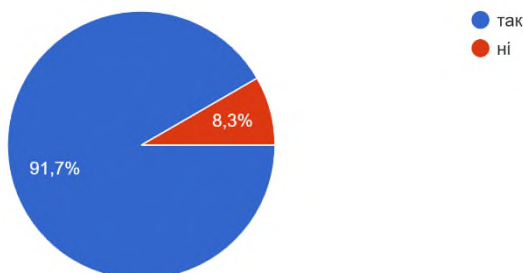
Щодо можливості обирати тему наукового дослідження здобувачі вищої освіти 100 % відповіли «Так», а в обґрунтуванні зазначили: *«Власні інтереси, власні вподобання і власний педагогічний досвід, зростання подальшого професійного потенціалу та збільшення результативності викладацької праці»*, *«Я особисто обираю тему наукового дослідження»*, *«Обрати тему свого наукового дослідження я мала змогу особисто, але обговорюючи з науковим керівником правильність формулювання теми та її актуальність»*, *«Відповідно до моїх професійних інтересів»*.

Щодо можливості обирати наукового керівника респонденти відповіли:

91,7% – так,

8,3 % – ні.

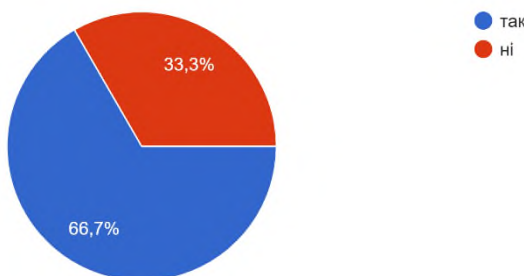

У якості обґрунтування вибору аспіранти зазначили: *«В моєму випадку, науковий керівник, якого я обрав найкраще обізнаний в темі мого дослідження та це рішення було беззаперечним», «Перед тим, як обрати керівника, я мала змогу бути присутньою на звіті однієї з аспіранток кафедри. Після звіту аспірантки я без сумніву обрала своїм науковим керівником Єременко Ольгу Володимирівну», «знайомилася на сайті з працями», «Консультувався».*

Щодо наявності спільних праць із керівником здобувачі вищої освіти надали такі відповіді:

66,7 % – так,

33,3 % – ні.

В коментарях окремі аспіранти зазначили: *«Наукова стаття, що опублікована у фаховому виданні», «Не маю поки що спільної праці, але ми над цим працюємо», «Ще не встигли, є в планах».*

Щодо доступності підручників, монографій та інших методичних матеріалів в електронній та друкованій формі 100% опитаних відповіли *«Так»*. Також респонденти зазначили: *«Є можливість користуватися науковими бібліотеками університету і міста, інтернет ресурсами», «Доступні, і науковий керівник особисто цим опікується», «Я маю методичні матеріали в друкованій формі», «Є в наявності на сайті».*

На запитання щодо задоволеності рівнем роботи бібліотеки 100 % аспірантів відповіли *«Так»*. Також респонденти зазначили: *«Завжди можна отримати на електронний ресурс, електронну пошту, потрібні наукові та методичні матеріали», «Задовольняє мої звернення та постійно присилає інформацію щодо нових надходжень з теми мого наукового дослідження», «Бібліотека університету весь час надає мені інформацію про появу наукової літератури, що з'являється в наявності і має близькі теми до мого наукового дослідження».*

На питання чи залучаються роботодавці, зокрема керівників кафедр, дослідницьких груп, наукових установ, які проводять фундаментальні та/або

практичні дослідження для забезпечення набуття аспірантами універсальних навичок дослідника, зокрема щодо застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проєктами та/або складання пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності тощо переважна більшість респондентів дали ствердну відповідь.

Щодо матеріально-технічного забезпечення обладнання, яке було придбане та використовується для реалізації ОНП та яким чином навчально-методичне забезпечення ОП сприяє досягненню цілей, завдань, ПРН опитані зазначили: *«Використовується», «Навчально-методичне забезпечення як і будь-яка технічна чи методична підтримка грає велику роль в реалізації досягнення наукових цілей, тим паче в написанні наукової дисертації», «Наявна мультимедійна техніка», «Власний ПК та інші технічні та практичні засоби».*

На питання другого блоку анкети *«Популяризація та принципи дотримання академічної доброчесності»* були отримані такі відповіді:

<i>(Оцініть відповідь на питання від 1 до 5, де 5 – найвищий бал)</i>	5 балів	4 бали	3 бали	2 бали	1 бал	Середнє по питанню
Ваша ознайомленість із політикою академічної доброчесності в університеті	77%	15%	-	8%	-	4,6
Ваша ознайомленість з відповідальністю, яка настає за порушення академічної доброчесності на всіх етапах підготовки на 3 рівні ВО	77%	23%	-	-	-	4,8
Проведення серед аспірантів заходів щодо популяризації дотримання академічної Доброчесності	92%	8%	-	-	-	4,9
Проведення під час підготовки в аспірантурі заходів щодо контролю дотримання академічної доброчесності	92%	8%	-	-	-	4,9

На питання *«Використання викладачами / науковими керівниками різних форм реагування на прояви академічної недоброчесності у здобувачів у ході навчальної роботи та виконання дисертаційного дослідження»* аспіранти дали відповіді, що свідчать про їх обізнаність про принципи академічної доброчесності та постійну роботу викладачів, наукових керівників щодо їх дотримання, зокрема аспіранти зазначили таке: *«У процесі роботи над дисертаційним дослідженням за допомогою дискусії наукового керівника та аспіранта відбувається контроль над академічною доброчесністю, яка в подальшому проявляється в результаті наукової роботи», «Спостерігається принципово негативна реакція на потенційно можливі прояви академічної недоброчесності», «Використовуються різні форми попередження академічної недоброчесності», «Науковий керівник надає*

рекомендації щодо правильного опрацювання літератури задля попередження та запобігання академічної недоброчесності», «Отримання попередження у разі виявлення академічної недоброчесності з обов'язковим виправленням».

Аналізуючи відповіді респондентів, можна зробити висновок, що у своїй більшості респонденти ознайомлені із політикою академічної доброчесності в університеті, відповідальністю, яка настає за порушення академічної доброчесності на всіх етапах підготовки.

У третьому блоці анкети «Індивідуальна траєкторія навчання» щодо можливості вільного вибору навчальних дисциплін, у тому числі з числа тих, що пропонуються здобувачам за іншими ОП та ОНП, респонденти дали наступні відповіді: «Є», «Так», «Я змогла обрати дисципліни, які я забажаю з великого переліку. Дослухалися до нашого прохання та ввели у вибіркові дисципліни Фізичну культуру», «При переході на 2 курс аспірантури нам давали можливість вибору навчальних дисциплін», «Можливість вільно вибирати навчальних – це дуже добре».

Аспіранти підтвердили корисність вибірових дисциплін для дисертаційного дослідження й висловили такі думки: «Зайвих знань не буває, як відомо. Вибрані аспірантом дисципліни обов'язково зроблять дисертаційне дослідження більш інформаційно наповненим, розширеним та інтелектуально значущим», «Так як вибіркові дисципліни обираються аспірантом, то і корисність обраних ним дисциплін може знати особисто кожен аспірант відповідно до процесу написання своєї наукової роботи», «Усі дисципліни корисні та підібрані із розумом», «Завдання по деяким вибіровим дисциплінам частково або повністю були за темою дисертаційного дослідження», «Сприяють підготовці дисертаційного дослідження».

На питання чи є можливість вибору завдань, форм та методів їх виконання в межах викладання навчальних дисциплін респонденти відповіли ствердно та зазначили: «Аспірант та викладач мають змогу дійти консенсусу щодо вибору форм викладання навчальних дисциплін», «Усе виконання завдань, форм та методів відбувається відповідно ОП», «За бажанням, викладачі надають завдання кожному аспіранту, форми та методи, яких дотичні до теми їх дисертаційного дослідження».

Щодо наявності доступу до інформації та можливості взяти участь у програмах академічної мобільності студенти відповіли: «Відкритий доступ», «Постійне інформування», «Постійно надається», «*每年都会会有研讨会*», «Абсолютно вільний доступ до інформації: бібліографічні інтернет розсилки, робота в читацьких залах університетських бібліотек, знайомство з науковими працями викладачів університету», «Аспірант має таку змогу та користується наданими можливостями», «Нас завжди інформують керівники, викладачі та наукове товариство. Завжди знаходимо інформацію на сайті», «На сайті університету є доступ до подібних програм», «Є багато можливостей для участі в академічних обмінах».

Здобувачі вищої освіти надали такі відповіді стосовно можливостей отримати додаткові освітні послуги в університеті (факультативне вивчення навчальних дисциплін, курси лекцій провідних вчених, семінари, круглі столи, тренінги, практики тощо): «Наявні», «Аспірант має можливість отримати додаткові освітні послуги в університеті, а саме: відвідати відкриті заняття провідних вчених у обраній спеціальності, як в форматі он лайн, так і в очній

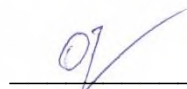
формі, брати участь у тренінгах, семінарах і.т.і.», «Університет надає можливість отримати додаткові освітні послуги у вигляді вище перелічених», «Дуже багато додаткових освітніх послуг», «Є можливість, можна отримати додаткові освітні послуги. Єдине прохання - заздалегідь попереджувати про такі заходи». Лише 1 респондент продемонстрував свою непоінформованість.

Позитивно оцінена практична складова підготовки (педагогічної практики) в аспірантурі за обраною ОНП, про що свідчать відповіді аспірантів: «Задоволений», «Педагогічна практика в аспірантурі логічно обгрунтована, проходить на високому професійному та інтелектуальному рівні», «Нарікань не маю. Педагогічна практика пройшла на високому рівні», «Практика проходить на найвищому рівні», «Педагогічна практика пройшла вдало. Хочу виразити задоволеність рівнем практичної складової підготовки», «Дуже задоволений».

Отже, проведений моніторинг серед здобувачів вищої освіти (PhD) показав, що аспіранти задоволені рівнем реалізації освітньо-наукової програми «Середня освіта (Музичне мистецтво)».

Фахівець

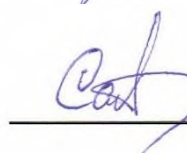
Центру забезпечення якості вищої освіти

Оксана Одінцова

Начальник

Центру забезпечення якості вищої освіти

Зоя Савченко